

RACE

De Morgen, 22.10.2019, Evelyne Coussens

'Race' van Arsenaal is een spannend rechtbankdrama ★★★★★☆

'Race' behandelt een zwaar thema, maar toch zit er een verrassende lichtheid in. Beeld Stef Stessel

Mamets toneeltekst (2009) leest als een rechtbankdrama. Het advocatenkantoor van de witte Jack Lawson, de zwarte Henry Brown (acteurs Jeroen Van der Ven en Gorges Ocloo winken opzichtig over deze namensymboliek) en de zwarte, achternaamloze stagiair Susan (Aminata Demba) krijgt een heikele zaak op het bord. De steenrijke witte Charles Strickland (Dirk Van Dijk) zou een zwarte vrouw hebben verkracht. De geladenheid van het 'rassenverschil' verhit de gemoederen, zowel in de publieke opinie als binnen het kantoor.

Van bij aanvang is duidelijk dat Lawson en Brown niet aan waarheidsvinding doen. Schuldig of niet - ach. Vooral Lawson ziet zijn job als een waardenvrij, technisch spel van winnen, iets wat is weggelegd voor de partij die de beste show opvoert of het verhaal vertelt dat de jury wil geloven. Wat hij negeert is dat hij zelf geen kleurenblinde, neutrale speler is, maar doordrongen van emoties en vooroordelen. Het verhaal van zijn eigen zuiverheid brokkelt maar moeizaam af. Het is Susan die hem op de snijtafel legt en laag voor laag een diepgeworteld seksisme en racisme tevoorschijn kerft.

Beeld Stef Stessel

Lawson is niet de enige die zichzelf voorliegt. Het nogal karikaturale personage van Strickland wentelt zich evident in zijn 'white innocence', maar ook Susan verbergt achter haar strijd voor 'rechtvaardigheid' een raciale rancune. Want, zoals Mamet onverbloemd laat klinken: zwarte mensen haten witte, witte mensen naaien zwarte. De enige die daar de consequenties van neemt is Brown. Hij doorprikt de verhaalconstructies tot er slechts één tastbare realiteit overblijft: die van het zwarte lichaam. Rond dat lichaam spelen mechanismen van overheersing en frictie, zo weet hij, maar met die realiteit moeten we wél verder.

VERRASSEDE LICHTHEID

Johan Dehollander en Aurelie Di Marino regisseren snedig en spannend in een minimalistische setting, hun personages nemen geen blad voor de mond en het dialoogtempo ligt zo hoog dat het soms neigt naar spoken word, ook dankzij de muzikale inbreng van Ocloo. Toch schuilt er een verrassende lichtheid in *Race*. Die schuilt niet in de ironisering of minimalisering van het thema, eerder in een soort besef van komische hopeloosheid. Zie ons worstelen, wriemelen en er maar niet uitgeraken met elkaar.

Dehollander en Di Marino benaderen de complexe struggle uit *Race* niet met activistische onderwijsdrang of met paternalistisch-superieur hoofdschudden, maar met een opgewekt mededogen voor het beestje mens. En dat is verfrissend.

Nog tot 15/10 in ARSENAAL/LAZARUS, Mechelen, daarna op tournee. arsenaallazarus.be